

II. Udkast til Lov om Udgifterne i Strafferetspleien.

Den gjældende Rets Regler om Udredelsen af Omkostningerne i kriminelle Sager, hvorefter disse i det Hele udredes af Kommunerne, trænge efter Kommissionens Mening i og for sig i flere Retninger til en Reform. Ikke blot synes det mindre rationelt og kun begrundet paa Forudsætninger, der forlængst ere bortfaldne, at de egentlige Delinkventomkostninger udredes af Kommunerne, efter som Retsaandhøvelsen i den kriminelle Retspleie ster ikke i disse, men i hele Samfundets Interesse, men her til kommer, dels at de Regler, efter hvilke den enkelte Kommunes Forpligtelse til at bære Omkostningerne ved de kriminelle Sager afgjøres, ialtsald i mange Tilfælde lede til ubillige og haarde Resultater, dels at den nugældende Ordning lægger en uforholdsmæssig stor Byrde paa Rådsheraderne.

I saa Henseende turde det være tilstrækkeligt, at minde om, at Delinkventomkostningerne udenfor Kjøbenhavn, hvor færige Regler gjælde, og Bornholm, der har en for Rådsheraderne og Landet sælles Amtsfond, udredes af hvert Amtsrepartitionsfond for de i Amtets Landjurisdiktioner foresaldende Sager og af samtlige Amtets Rådsherader for de sammesteds forekommende Sager. Se Forordning 5te April 1793 § 3 og Forordning 15de September 1832 § 3, jfr. Lov 20de Juni 1850 § 1 o., og at Værnethingsreglerne i kriminelle Sager medføre, at Omkostningerne, hvor der er Tale om Forsøgning af flere Forbrydelser, begaaede i forskellige Jurisdiktioner, skulle udredes af den Kasse, der paa det Sted, hvor den Gjerning, som har givet nærmest Anledning til Forsøgningen, er begaaet, har at bære slige Omkostninger, se Forordning 3de Juni 1746, Forordning 21de Mai 1751 §§ 6 og 7 og Forordning 29de November 1837 § 5. Hvor der kun er Spørgsmaal om enkelte Forbrydelser, tør det maasse siges, at Forholdet nogenlunde vil jevne sig, men hvor Forsøgningen omfatter flere i forskellige Jurisdiktioner begaaede Forbrydelser, bliver Ordningen lettelig høist ubillig. Det er meget muligt, at den Gjerning, som har givet Anledning til Forsøgningen, er en ubetydelig Forbrydelse, der kun medfører saa Omkostninger, medens de andetsteds begaaede Forbrydelser, der blive inddragne under Sagen, ere af en saadan Bestaafenhed, at de paabyrde en Kreds, som de ere ganske uvedkommende, betydelige Udgifter. Ordningen lægger derhos saa at sige en Møkk paa de Jurisdiktioner, der have særlig nidkjære eller dygtige Embedsmænd, som, naar en Person er anholdt for en Forbrydelse, søge at faae andre af ham begaaede Forbrydelser oplyste, idet denne Virksomhed har tilfølg, at Jurisdiktionens Kasse kommer til at bære de Omkostninger, som flyde af Undersøgelsen og Forsøgningen

af de i andre Kredse begaaede Forbrydelser. Endelig give de nugældende Regler paa Grund af de betydelige økonomiske Interesser, som knytte sig til Afgjørelsen af Værnethingsspørgsmaal, Anledning til hyppige Værnethingsstridigheder, hvis Afgjørelse forhaler Sagen og forlænger de Sigtedes Fængsling, ligesom de ofte medføre, at Sagens Raadsmølle maa gaa over til en anden Embedsmænd end den, som har ledet Undersøgelsen og herigjennem er bleven fuldkommen bekendt med alle dens Enkeltheder. De ere derhos i og for sig saa usfuldstændige, at de ofte frembyde Vanstueligheder ved Afgjørelsen i de enkelte Tilfælde, som maa løses paa en mere eller mindre vilkaarlig Maade.

Hvad den anden Side af Ordningen angaar, nemlig Rådsheradernes Forpligtelse til at udrede Omkostningerne ved de sammesteds forekommende Sager, da turde det være almindelig anerkjendt, at Rådsheraderne herved ere blevene i høi Grad behyrdede, og Forslag, sigende til heri at gjøre Forandring, ere gjentagne Gange blevene forelagte Landstinget (jfr. Rigsdagstidenden for 1870—71, Anhang A. Spalte 1705—8. Rigsdagstidende for 1872—73, Anhang A. Spalte 1249—1320 og Rigsdagstidende for 1874—75, Anhang A. Spalte 1829—30), men ere ikke komne til Afgjørelse, formentlig nærmest paa Grund af de Vanstueligheder, som frembyde sig, naar kun en enkelt Del af det hele Indbegreb af Regler skal undergives en særlig Behandling.

Bortset imidlertid fra disse Betragtninger, er det en Følge af Bestemmelserne i Udkastet til Lov om Domsagtenes Ordning m. m., at man har troet ikke at kunne blive staaende ved de nugældende Regler. Efter det ommeldte Udkast ville Landsretskredsene komme til at omfatte flere Amter, og der vil jevnlig kunne blive Tale om Forsøgning ved Landsretten under Et af forskellige Forbrydelser, begaaede i forskellige Amter under samme Landsretskreds. At dette ikke stemmer med Grundfætningerne for den nuværende Ordning, er klart. Paa samme Maade maa Reglerne i Udkast til Lov om Strafferetspleien §§ 69 og 71 om, at Forsøgningen af en Sag kan gaa over fra eet Værnething til et andet, og at Forsøgningen af flere Forbrydelser kan drages sammen ved det bekvemteste Værnething, formentlig føre til en Forandring. I det Hele kræver den kriminelle Retspleies Interesser, og særlig den mundtlige Procedure, en Frihed i Valget af den Ret, ved hvilken den enkelte Sag eller Dele af samme behandles, der ikke vel lader sig forene med et System af Regler, i hvilket Spørgsmaalet om, ved hvilken Ret en Sag skal behandles, uundgaeligt paavirkes af Hensynet til, hvilken Kasse de med Sagen forbundne Omkostninger komme til at paahvile, og om man end ikke tør benegte Muligheden af, at de nugældende Regler med den fornødne Bømpelse kunde gjøres anvendelige